

De impact van Fairtrade op de bananencoöperatie APROBOVCHIRA

APROBOVCHIRA is een coöperatie van kleine bananenproducenten gelegen in het Noorden van Peru in de regio Querecotillo. De naam van de coöperatie staat voor *Asociación de Productores de Banano Orgánico "Valle del Chira"*, of producentenorganisatie van biologische bananen in de vallei van Chira. De leden wonen en werken namelijk in de vallei van de rivier Chira, die in een permanente irrigatie voorziet in deze droge streek. De lage vochtigheidsgraad in de vallei zorgt voor een ideaal klimaat om biologische bananen te produceren. Schimmels krijgen er namelijk weinig kans zich te ontwikkelen waardoor pesticiden veel gemakkelijker dan in andere regio's kunnen worden vermeden. Kleine producenten begonnen zich eind jaren '90 te verenigen om het dominante patroon van overlevingseconomie te doorbreken. Het telen van producten die voor de export bestemd zijn, leek hen de beste manier om rijkdom en een betere economische ontwikkeling te genereren. Er werd werk gemaakt van de productie van biologische bananen voor de export, en men begon ook met het telen van ander fruit, zoals mango's.

APROBOVCHIRA werd in 2002 opgericht met als doel bananen te exporteren. De coöperatie werd opgestart met 96 leden, en telt er nu 285, waarvan 56 vrouwen en 229 mannen. Elke familie bezit ongeveer 1 hectare grond en samen exporteren ze wekelijks tussen de 6 à 8 containers bananen (120 à 160 ton) via Agrofair, een Nederlandse importeur van Fairtrade en biologisch fruit.

Het gebruik van de premie

APROBOVCHIRA verklaart op haar website¹ dat zij dankzij het Fairtrade certificaat een belangrijke markt hebben gevonden en dat de Fairtrade premie de belangrijkste bron is voor haar eigen coöperatieve ontwikkeling. De Fairtrademinimumprijs van 7 USD per doos (van 18,14 kg) dekt de productiekosten en bovendien krijgt de organisatie per doos een Fairtrade premie van 1 USD. Zo ontving de organisatie in 2009 in totaal 304 280 USD Fairtrade premie. De premie wordt gebruikt voor gemeenschappelijke investeringen, zowel op productief (ongeveer 63% van de premie gaat naar economische investeringen) als op sociaal en ecologisch vlak.

Op vlak van investeringen in productie en kwaliteit is de belangrijkste vooruitgang dat er nu 17 goed functionerende inpakstations zijn waar de bananen op een perfecte manier kunnen behandeld worden vooraleer ze naar de haven van Paita vertrekken. Belangrijke infrastructuurwerken, zoals de bouw van bruggen en wegen en de aankoop van vrachtwagens, werden mede dankzij de Fairtrade premie mogelijk gemaakt. Er wordt door APROBOVCHIRA bovendien heel veel aandacht besteed aan opleidingen in verband met o.a. certificering, ziektebestrijding, kwaliteitsverbetering en organisatieversterking, waardoor de leden individueel ook sterker komen te staan.

“Wees er maar zeker van dat jullie geld, als je kiest voor Fairtrade, goed besteed is!” Justo Ulises Niño Urbina, President van APROBOVCHIRA

¹ <http://www.avalledelchira.net/>

De sociale investeringen gaan naar studiebeurzen, naar uitrusting en infrastructuurwerken in scholen in de streek, naar het ondersteunen van sportactiviteiten voor de jeugd, naar fondsen voor dringende medische ingrepen en ook naar fondsen waarmee de (hoge) kosten van overlijden gedekt worden. Een lokaal systeem van sociale zekerheid werd gedeeltelijk met de premie gefinancierd. Deze dient ook om een dokter en een verpleegster te betalen die in de streek bijkomende gezondheidszorgen aanbieden, en dit niet alleen aan de leden van de coöperatie. Op die manier worden alle inwoners van de streek er beter van. Op ecologisch vlak werd geïnvesteerd in compost- en afvalverwerkingprogramma's

De bredere impact van Fairtrade

Het voorbeeld van APROBOVCHIRA toont goed aan dat de impact van Fairtrade divers is. De drie pijlers van duurzame ontwikkeling – economisch, sociaal en ecologisch – komen namelijk ter sprake. Bovendien reikt deze impact verder dan enkel de betrokken coöperatie. De bananensector in deze streek zorgt voor bijkomende tewerkstelling (meer handelaars, winkels, taxi's, wegenwerken) en ook voor een verhoogde aandacht van de lokale regering voor deze (arme) streek. De uitbreiding van het elektriciteitsnet en investeringen in wegenwerken in de regio, met cofinanciering uit de Fairtrade premie, zijn er het bewijs van.

Het Fairtrade/Max Havelaar keurmerk garandeert aan consumenten, dankzij een onafhankelijke controle, dat elk gelabeld product aan de internationale Fairtradedriteria beantwoordt. Max Havelaar is een label en geen merk, volgens hetzelfde principe als het biolabel of het FSC. Voor de producenten in het Zuiden waarborgt het label eerst en vooral dat een minimumprijs is betaald bij het kopen van hun producten. De minimumprijs stelt hen in staat de kosten van een duurzame productie en de basisbehoeften van hun gezin te dekken, en dit onafhankelijk van prijsfluctuaties op de internationale markt. Naast de minimumprijs is een bijkomende premie gewaarborgd; de producenten beslissen zelf op democratische wijze hoe ze dit geld willen gebruiken voor investeringen die de hele gemeenschap op lokaal vlak ten goede komen. Bovendien kan de oogst dankzij Fairtrade geprefinancierd worden, om onoverbrugbare schuldenlasten te vermijden. Maar het label houdt ook vele andere criteria in, zoals interne democratie binnen de producentenorganisaties, transparantie, respect voor het milieu, vakbondsvrijheid, verbod op kinderarbeid, enzovoort. Uiteindelijk versterkt Fairtrade de producentenorganisaties opdat zij een grotere onderhandelingskracht zouden bekomen op de internationale markt en dat zij duurzamer producten en van betere kwaliteit kunnen verkopen. Fairtrade is een eerlijker en menselijker manier van handel drijven, die iedereen ten goede komt.